

Megjelenik hetenkint háromszor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési díj:

Egész évre	12	frt. o. é.
Félévre	6	" " "
Évnyegyedre	3	" " "
Egy órára	1	" " "

Szerkesztői szállás:
belső szénutca 131. szám.

Kiadó hivatal:

Középutca Stein J. könyvkereskedése.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI LAP.

Hirdetési díj:

3t hasábos garmond sorért 1-ször 7 kr.
2-szor 6 kr. 3-szor 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek:

Bécsben: Oppelik Alajosnál (Wollzeile 22.)
Haasenstejn és Voglernél (Wollzeile 9. szám.)
Pesten: Zeisler M. (Király utca 60 sz.)

Nyilttéri cikkek

sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez czimzendők.
Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik.

Előfizetési felhívás

„K. KÖZLÖNY” 1869-iki folyamára.

Egy évre	12	forint o. ért.
Félévre	6	" " "
Évnyegyedre	3	" " "
Egy órára	1	" " "

Az előfizetési pénzek kiadó Stein Jánoshoz (bel-középutca Stein könyvkereskedése) küldendők, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

Szétekintés.

Régóta nem vala alkalmunk az ország tornyán túl tekinteni, s szemlélt tartani az európai államviszonyok felett: pedig a polgárosítás közös érdekeinek, s az egyes államok hatalmi állásának különleges állapota gyakran vet fel, ez idő alatt is, oly hullámokat, melyek közt nem egyszer fenyegető alakok tüntek fel, utóbb azonban a medusa fej elmosódott, az aggodalmak barázdá elsimultak.

Leéltük már 1869 egy harmadát s e havak alatt azt tapasztaltuk, hogy ez év nem úgy jelen meg, mint oroszlan, és ha igaz, hogy „olyan a vég, milyen vala a kezdet” — akkor nyugodtan várhatjuk el az érlelő nyarat, az áldást hozó őszt, a tüzes kedélyeket is lecsillapító telet.

Mi teljes szívünkkel óhajtunk, kell hogy óhajtsuk a szelíd, jóléte békét, nemcsak hazánk és nemzetünk, de a művelt Európa és az emberiség polgárosulásának érdekében. Az óhajítás azonban soha sem emelkedhetik a hit színvonalára, annál kevésbé állhat a meggyőződés szilárd talapzatára.

Ez idő szerint nem fedezhetünk fel a politikai láthatáron fekete pontokat, bár léteznek számos kérdés, melyek avallan kezek érintésére, s a sötétben oládkodó gonoszság fölbomlasztó lázas hevénél a monda sárkányfogaikként kelhetnek ki.

A szelíd 1869. többször megrázta sűrénységét, de eddig, legalább a mi gyöngye szemeink előtt így mutatkozik az — ezt csak játszáságból tevé.

A belga vasúttal francia társulatok kezére kerítésének megállítása egyelőre nagy tüzet gyújtó szikrákat látott; a harcziab pártok Raján inen és tul el kezdék binni, hogy el előjüket a francia-porosz párvialdalk, hadseregek elsőbbségének kiténtetésére. Hanem az öreg diplomata császár, Gladstone barátságos támogatása mellett — utóvégre is kezébe vette a miniszterek által meglehetősen összebonyolított belga vasúttal szálaít, és ma e dolog egészen elveszté élet, mindkét fél engedett: Belgium függetlensége nem szenved csorbát, s a francia társulatok igényei is méltányosan ki fognak elégíteni.

III. Napoleon tehát e tönkeltben sem ejté el az ariadnefontal; hasonló tapintatos eljárást jeleznek kormányparti lapjai a franciaországi választások előestvéjén; már, hogy ez pusztá választási manevre, avagy az „éptület megkoronázásának” kezdete, ezt mi, itt a Szamos mellett, nem bírjuk, de nem is akarjuk elhatározni. Tény, hogy a „Constitutionnel” és „France” egyaránt a középpárt lobogóját vették kezükbe. Az előbbi lap szerint három párt fog a választásoknál sorompóba lépni: „a rendszeres elégedetlenség, a rendszeres elégedettség és a függetlenség, kik egyiránt ragaszkodnak a dynastiához és szabadsághoz”; az épület még nem tartják betetőzöttnek; a kamarák számára közvetlenebb befolyást követelnek az országos ügyekben, a sajtó és társulati törvényeket szabadelvtlen óhajják módosítani; — szóval a jan. 19-ki reformigretetek teljes valóslulását kívánják. A „Const.” reméli, hogy a kormány nem fog e szabadelvtü dynasticus párt ellen harcra kelni.

A „France” meg így szól: „minden erőnkkel támogatni fogjuk azokat, kik a constituáló hatalmat: a népet, a végrehajtó hatalmat: a császárt, és a törvényhozó hatalmat: a parlamentet egy fogalomra egyesítik közös közreműködésre, és a dynastia jövőjét, a liberalis császárság lételet azon parlamenti szabadságra akarják alapítani, mely az ország óhajait kielégíti.”

Ha számításba vesszük azt, hogy e szavak azon oldalról hallszanak, honnan eddigelő, az épen nem parlamentarizmus francia kormány minden tettét föltétlenül dicséretgették: — ugy ebben annak kedvező jelét sejtjük, hogy a francia nemzet intelligenciája által sürgetett szabadelvtü reformok valahára megkezdettek; — annyit legalább ma is kiolvashatunk ama lapok nyilatkozataiból, hogy

a párisi kormánykörökben szükségessének látják a választók erre vonatkozó óhajátását számításba venni; csak a választás sikerének biztosítása végett történt-e ez — az más kérdés; a közel jövő felelni fog arra.

Több mint valószínű, hogy a „szabadelvtü függetlenség” pártja képezeni a jövő francia kamarák többségét, és mi az így megerősödött, népe kívánalmaival számot vető császárságtól sem féltjük a békét; erős meggyőződésünk, hogy III. Napoleon csak egyetlen eszméért kockáztat és kockáztatthat majdnem európai háborút; de ez nem lenne oly harc, minő jelleggel bírna egy francia-porosz mérkőzés, nem rendten meg végleg az európai egyensúlyt — talán egy évszázadra nyitván meg a reactio kapuit, — hanem tulajdonképp helyre állítaná, megszilárdítaná a művelt népek közt a barátságos viszonyokat, s a polgárisulás ellenségei elébe áthághatlan gátat emelne. Ily harc következményeitől hazánk sincs oka félnie: ama védfal az ő érdekeit is biztosítaná, s egy elodázhatlan nagyszerű feladat megoldásának súlyos szikláját emelné le a nemzet kebléről.

Lélekemelő érzet fogja el keblünket, ha a csatornán túl, Ó Angliára pillantunk. Ez alkotmányos állam sok részben most éli megifjulás korát. Mind inkább összeegyezteti ősi intézményeit a demokratia követelményeivel, midőn széles alapra fekteti parlamentje megszilárdult hatalmát; e felett, sok százados igaztalanságot készsül jövő tenni, az ir államegyház eltörlése levén a jelenlegi szabadelvtü kormány és parlamenti többségének tisztelettel parancsoló jelszava.

Erről gondolkodnak, vitáznak és beszélnek államférfiúi és társadalmi körökben, ellene és mellette hordván fel minden feltalálható érvet.

Ha Gladstone erélyesen lát hozzá e nagyszerű reform kivívásához, az ellenzék sem alszik; minden követ megmozdítanak a toryk, Disraeli vezetés alatt, hogy az ir földi anglicán egyház jogbitorlását továbbra is fenntarthatassák.

Fájdalom, az irek meggondolatlan magatartása az angol ellenzék malmára hajtja a vizet, midőn utcazi zavargások és egyes anglicanok bántalmazása, ugy más színezett merényletekkel és a feniek dícsőítésével maguk ellen ingerlik az angol közvéleményt.

Sok ir földire találnak I. Napoleon ama szavai, melyeket kora legbiresebb lovas bajnokáról (Muratról), ki mint nápolyi király is lovas dandárai élen szokott volt az ellenséges tömegek közé bevágni — mondott: — nincs erkölcsi bátorsága.

A mostani ir férfiak utódai azoknak, kik mint „aczel legények” és „egyesült irek” bátran bevárták az ellenök megindított százezer angol szuronyt, — kik Waterloonál nem inogtak meg a tömegeket halomra gázoló francia vitések rohamára: — ma még sem bírnak annyi erkölcsi bátorsággal, hogy elvárják, míg Gladstone bizonyos győzelmének gyümölcseit számukra megérleli. — Ugy látszik az irek közt többé nem otthonos ama mérséklet és fegyelmezetttség, a melynek a nagy O'Connel idejében, ama száz és százezek által látogatott meetingeken pártatlan példait adták volt; pedig ha valaha, most lenne arra okuk, szükségük.

Irelandban hamu alatt lappangó parázsnak látszik a feni mozgalom, egy az atlanti Océán túlpártjáról jöhető szélroham, lángra lobbantatná; mert Észak-Amerikában már találkoztak oly agyafurttak, kik az „Alabama kérdés” kiegyenlítéséről a brit „Canada” átengedését kívánják. Szerencsére Grant mérsékelt államférfi, hisz a spanyol gyarmattügyi miniszterrel is tudatja, hogy Cuba ügyébe nem szándékszik az Unió belevegyülni, s így a nagy tenger partjain lakó rokon két nép iszonyatos összetűzését is minden erejéből távol fogja tartani.

A portugali zavargásoknak vége szakadt; de annál nagyobb a chaosz Spanyolországban. Itt a cortesekben már az atheismus tanait is vitatja egy némelyik demagóg; míg akad oly követ is, ki az ellizött Izabella jogainak védelmére szállt. Királyt sehol sem találnak; a pártok megoszlottak; az irányadó kormányférfiak különböző úton keresik a monarchia felállításának és megszilárdításának módját s e közben népszertüségéből naponta veszítenek. Mi lesz e roppant zavarré vége, sejtjeni sem lehet; bár ne érné meg a derék spanyol nép az 1792 ki francia rémuralom szenvedéséit.

Poroszországban Bismarck naponta inkább tapasztalja azt, hogy a déli németek mind szélesbülni látják a Majnát és nem vágnak az észak-német szövetség kebelére. Egy más boszu-

ság is érte volt e napokban a vér és vas embert: kitént, hogy Szadovánál nem a Nagy-Német, hanem a Nagy Poroszországi küzdöttek a porosz hadak.

Különbén ez már régen tudva volt, s talán ezért szelidültek meg a porosz alkirály organumai is, melyek napokig halommal szórták a vádat Beust gróf ellen.

A biztonság csekély voltát jelzi az, ha minduntalan Poroszország megdöntésére irányzott coalitók kovácslásáról álmodoznak Berlinben.

Ez reánk nézve örvendetes jel lehet; mert ha Poroszország elbizakodottsága apad, ezáltal Európa és hazánk békéje szilárdul meg; attól sincs miért erősen félnünk, hogy a berlini tollak csak ürügyet keresnek, mert ha az éles perczegés ezt is jelentené, mióta a dualismus alapján napról napra szervezkedünk, erősödünk; mióta a szomszéd Olaszországgal kitűnő barátságos lábon állunk, és e mellett tudjuk azt, hogy Franciaország érdekei többé nem lehetnek a mieinkkel ellentétesek: — bátran szemébe nézhetnénk az elbizakodottság támadásainak, s ekkor a hatalmas Anglia is mellettünk állana.

Még ezeken kívül is van jelenleg egy biztositéka a béke fennmaradásának. Határozottan állítják, hogy Benedetti azért útazott Berlinből Párisba, hogy Ausztria-Magyarország, Francia és Poroszország sonevainjeinek találkozását létesítse. Ha e találkozás létrejövend, sok üdvösnök vethetné meg alapját; a kedélyek megnyugtására itt határozhatnák el a lefegyverzés megkezdését, miért igazán szívből erőd hálafeliratokat kapnának az államadósságok roppant összeget kamatozó, s fiaikat százezerrel egyenruhába bujtató népektől; sőt még a polgárisodás történelmében is fontos tényezőként említették fel ama nap, melynek hártázata alapján millió és millió kar tette le a fényes fegyvert, hogy a megnesesítő munkához láthasson.

Toborzák már a honvédeket.

○ A nemzet leghőbb óhajta teljesül: a honvédsereg szervezése tetteleg megkezdett.

A honvédelmi miniszteriumnál régóta erélyesen dolgoztak a szervezés alapját képező munkálatokon; már szét is küldetett az e tárgyra vonatkozó rendelet a törvényhatóságokhoz s közreadott az utasítás a május elején, valamennyi kerületi parancsnokság székhelyén felállítandó toborzó-bizottságok számára.

A honvédsereg megalakítására a pesti főtanostály felállításra képezi az első lépést. Ez már május 23-án megkezdte működését. E főtanostályból fognak utóbb megalakítani a kerületi tanostályok, emezek innen nyervén tanítóikat az altisztek és közlegénység kiképzésére.

Ha a honvédelmi miniszterium az új sorozásra várakozott volna, csak október 1-én juthatna a kellő létszámhoz, minthogy a legelőbb besorozandók szolgálatideje e napon kezdődik; az állandó seregből átlépendő legénység pedig épen csak december végén állhat a honvédek sorába; ha tehát e két legénységet tömegesen szolgálató elem bevonására várakoztak volna, a főtanostályt sem lehetne már májusban föllállítani, s a honvédség csak havak mulva szervezethetvén, akkor is hiányoznának az oktatásra szükségeselt kiképzett altisztek.

Nagyon helyesen cselekvék tehát a honvédelmi miniszter, midőn a főtanostály felállítását és az altisztek betanítása szempontjából a toborzást rendelte el. A felhívott törvényhatóságok bizonyos teljes erejökéből támogatandják e toborzó bizottságokat, hogy így ezek, a tanostályok és az állandósítandó századok számára szükségeselt legénységet összegyűjthessék.

A toborzás elrendelése útát nyit a nemzetnek fiaiban soha sem hiányzott hazafias lelkesedés kitüntetésére; e felett, a honpolgári legszebb kötelemek egyikének átérzése, kell hogy szolgáltassa a megalakulhatóság elemeit, melyek, rendes úton, csak havak mulva lesznek vala elértemhetők.

A nemzet harcziab természetére számított id. intézménynek látszik a toborzás alkalmazása. Ezáltal mód van nyujtva az önkéntes belépésre azoknak, kik bár a hadseregbe be nem osztattak — a véderőről szóló törvény 57-dik §-e értelmében, háboru esetére hadkötelesek, ha t. i. 32 évet el nem haladtak.

A honvédsereg első alapjának megvételére hivatottak még azok is, kik régebben ugyan hadmentesek valának, de az általános hadkötelezettség behozatala óta, ha még nem töltötték el a 32-dik évet, e mentességek megszünt; ilyenek az egyetlen fiúk, deákok, hivatalnokok, tanárok — és végül azok, kik csak mulékony okok miatt mentettek volt fel a sorozásnál. Igaz, hogy ezek közül a közelebbi sorozásnál csak a 20, 21 és 22 évesek fognak előállítatni, de háboru esetén valamennyi korszaltály beszóllíthatatik. Ezek, szerintünk, azon elemek, melyek értelmiségőknél fogva szintugy hivatva vannak a honvédség legelső csapatainak megalakítására; aligha csalódik valaki, ha ezekről azt teszi fel, hogy nem várják el a kényszerűs bekövetkezését, hanem önként csapnak fel a zászló alá, hisz így saját érdeküknek is szolgálatot tesznek, s e mellett, a haza iránti kötelemeiket hozzászámuk méltóan teljesítendik.

De méltán számít a toborzási intézményt elrendelő honvédelmi miniszter azokra is, kik az állandó hadseregben ugyan kizsollgálták a capitulatiót, de nem lévén még 36 évesek gyakorlottságuk- és szakképzettségükkel közre akarnak munkálni a jövő nemzeti haderő felállításánál.

Ki van tehát bontva az ország háromszíni zászlója! Katonákra van a hazának szüksége! E katonák, pár hét alatt, bizonyos számú sorakozandának alatta. Gondoljunk vissza azon időre, midőn még a nyilvános tárlatokba tett tárgyakról is rendőrség hordta el a papírból készült piciny nemzeti lobogócskát és akkor, ma, hallva a honvéd-toborzók lelkesítő szavát, megmérhetjük a roppant távolságot, mely minket ama szomorú napoktól elválaszt. Az elnyomatás egyik emlékére csak azért mutatánk, hogy mindenki felfoghassa: mily tömördek akadályt kelle legyőzni e nemzet higgadt kitartásának, míg idáig elérkezhetünk.

A honvédsereg a jövő hadserege; hangzatosan hirdetik, megezáfolhatlan számokkal bizonyítják ezt az európai államok adósságainak mesés összegei, s a súlyos adókon kívül a gazdaszat, ipar és kereskedelem mélyen érzi a millió és millió kar hasztalan hevertetését, mi által az előbbinél még nagyobb kincset vesztenek a népek — nem is számítva a roppant ráfizetést.

Hanem ez intézmény nagy vajadások közt született. Bölcsőjét minden honfinak féltékeny gondnal kell őrizni, hogy ha netalán valamikor ellenségei chez közelitenének a nemzet felette lebegő geniusza így szólhasson a rossz akarathoz:

„a kised eltávozott, izmos férfivá vált, — nem polyában, hanem fölverteve találjátok majd ott, hová a haza és szabadság érdekeinek védelme szólítandja!”

Nézetünk szerint, legénység és altisztekben nem lesz hiány; de, hogy főtisztekben se legyen, ám ajánlják fel karjaikat főtisztségekre midazok, kik szakképzettségük-nél fogva, vagy egyéb előtanulmányaik folytán, ily állás betöltésére hivatottaknak érzik magukat: csak így lehet a kised férfivá!!

A régi zászló lobog előttünk! Az a zászló, melyhez annyi dícsőség, annyi szenvedés emléke van csatolva!! Az utóbbiakból okuljunk, egy nemzetnek azok csak is erre valók; — a hazai színeket szemlélve lelkesülten sorakozzunk!

Nem a ruha teszi az embert! Egykor a nagy O'Connel a Shannon partján meetingre gyült irek százezereihez így szólott: „nem a piros kabát teszi az ir férfit vitézzé, bátor ő otthon is az ő szürke kabátjában!” A honvédet sem a ruha tette hőssé a szabadságharcban, hisz viselt ő mindenféle színű atillát; hanem az alatta dobogó szív, az a jó, aczel magyar szív, mely egy ezredévén át vala védpaisza e hazának, — mely véreinek legdrágább cseppjeivel írta fel a haza dícsőségét ama zászlóra, melyet ma is magának vall Magyarország; e zászlót a jelen ivadék is magásra kell hogy emelje, és bizonynyal fogja is emelni — az egész művelt világ szeméi előtt.

Pest, május 3. 1869.

Május első napján megalakult a képviselőház. Elnökké választott: Somsich Pál; alelnökké pedig: Gajzsig Salamon és Bittó István. Tehát két erdélyi képviselőt tüntetett ki a ház többsége!

A választást az jellemzte, hogy a Deák-párt compact szavazott jelöltjei mellett: míg a balközép és szélsőbal külön jelölteket állítottak fel, s így a Deák-párt nagy többséggel vitte keresztül az ő jelöltjeit.

Tehát az ellenzék különböző árnyalatainak a képviselőválasztásokra alakított fusiója, alig szaporította valamivel a balközép sorait, míg a szélsőbal tagjait megkettőztette ugyan, de nem emelte oly tekintélyes száma, hogy attól tartani lehessen. Ellenben a Deák-pártot összetartóbbá és tevékenyebbé tette, mire szükség is volt.

Ugy hiszem a balközép méltán megdöbönt a szélsőbal követelő fellépésén, a midőn ez csak oly feltétel alatt ígérkezett a balközéppel együtt szavazni, ha emez egy alelnöki s két jegyzői jelöltet az ő sorából fogad el; miután ez nem történt meg, a balközép és szélsőbal külön-külön jelölteket állított fel.

Az még kevésbé látszik előttem hihetőnek, hogy a szélsőbal és balközép az adrese-vita alkalmával egy úton járjanak.

Az alakulást előkészítő ülésekben jellemző volt az, hogy a balközép részéről némi oly viták idéztettek elő, melyek a megalakulás hátráltatására látszottak irányozva lenni; feltűnt különösen az, hogy a Klapka megválasztása ellen intézett támadásban némelyek a ház alakulása utánra akarták halasztani a tábornok megválasztásának felfelvételét, az okon, mert a választás csak április 26-án történt, tehát az országgyűlés megnyílása után. E véleményt azonban a ház elutasította magától miután Klapka választási jegyzőkönyve a ház alakulása előtt benyújtott.

Tegnap, ma és holnap az ó-hítűek húsvéti ünnepei következében a ház szünetel. Szerdán, azaz: május 5-én, újból ülés lesz, a mikor is a ház működésének megindítására szükséges intézkedések fognak napirendre kerülni, azaz: meg fog választatni a ház öre, a gazdasági-, számviteli-, kérvényi bizottmányok, s a hét-hét tagból álló bíróságok, melyek a petícióval megadott képviselőválasztások felett vannak hivatva bíraskodni, — ugyintén meg fog választatni a napló-bíró választmány is.

Ezek bevégzése után az adrese-vita veszi kezdetét. De alig hiszem, hogy az ünnepek előtt erre kerüljön a sor; mert a mint mondják, az interpellációk egész serege áll készen, különösen a szélsőbal részéről.

Kolozsvár egyik képviselője gr. Mikó Imre levele választóihoz.

Kolozsvár szabad királyi városa választóihoz. Nem lehetvén oly szerencsés Önök körében időzni, midőn engemet a most megnyiladó országgyűlésre képviselőjüknök megválasztani szívesek voltak: fogadják levelben őszinte köszönetemet, hogy már harmadszor tisztelnek meg becses bizalmukkal. Jól tudom, hogy e bizalom nem annyira személyemet illeti, mint azon pártot, melyhez tartozni sze-

remsém van, mint az országgyűlés többségéből kifolyó kormányt, melynek egyik igénytelen tagja vagyok, de éppen ez az, a mi önök bizalmát kétszeresen becses teszi előttem; mert önök szavazataikkal azon politikai irány megerősítéséhez járulnak, mely visszaállította az alkotmányt, megindította anyagi és szellemi fejlődésünket; mert önök nyiltan és férfiasan igyekeznek támogatni azon kormányt, mely e politikának folyvást híve maradt.

A kormány és többség az 1867-ki XII. törvények alapján áll, s midőn önök ez alapot védik, nem csak az alkotmány és nemzetiség legfőbb biztosítékait erősítik, hanem a reformok útját is egyengetik, melyektől függ szellemi és anyagi előhaladásunk, jövőnk e legbiztosabb záloga.

A mult országgyűlés a kiegyenlítés munkájával volt elfoglalva, kevés idő maradt belreformokra, s a közjogi viták miatt a pártok sem alakulhattak a reformkérdések szerint. A jelen országgyűlés van hivatva megoldani egy csoport reformkérdést, melyek már égető szükségűek váltak. S mennyire hátravetettik minden reform, ha azoknak annyira halaszthatlan szükségűek váltak létesítése előtt, közjogunk újra kérdésbe vétethetik, ha a békés fejlődésnek alapja rázkódnak, ha összeütközések és bonyodalmak idézhetnek elő, melyek legalább is kockázatosnak minden eddig kivívott eredmény.

Szerencsére többé nem tarthatunk mind ettől. Hála a választó-kerületek többsége szellemének, a megnyitandó országgyűlés pártjai mintegy kényszerűlnek felhagyni a közjogi vitákkal, s a reformok terére lépve a kérdések szerint csoportosulni, s ez eredmény kivívásában önöket, az erdélyi kerületek többségét kiváló rész illeti.

Két éve mult, hogy visszanyertük örendelkezési jogunkat, két éve, hogy a haza sorsát közreműködésünkkel hozott törvények intézik, s hatályon kívül vannak a nélkülünk, hozzájárulásunk nélkül kiadott rendeletek; szóval, hogy jogi államnak nevezhetjük ismét édes hazánkat. A törvények legjobb criteriuma azoknak végrehajtása — mondá nem rég egy szabad nagy állam elnöke. Régibb belügyi kormányzatunkra vonatkozó törvényeink hiányainak, elégtelenségének behoznyítására e két év tökéletesen elegendő volt.

Ha higgadtan és pártszenvetély nélkül vizsgáljuk a lefolyt két év eseményeit, meg kell győződ-nünk, hogy parlamentarismussal nincs összhangzásban municipiumainknak 1848-ban meghagyott szabálytalansága. A municipiumok autonómiaja — kivált a mint azt az újabb időben sokan felfogják és magyarázzák — nem egy tekintetben esorbitja, az országos autonómiát, mely az országgyűlésben és az abból kifolyó kormányban leli kifejezését. Hiában hozhatnak az országgyűlésen a legjobb törvények, hiában igyekeznek a kormány azokat a legjobb akarrattal végrehajtani, ha a municipiumok, mint végrehajtó közegek oly akadályokat gördítenek elébe, melyek elhárítására kivételes eszközökhöz kell folyamodni. Hiában van törvénykönyvünkben kimondva a kormány felelőssége, ha e felelősség nem vonul át, összes intézményeinken, s akár testületek, akár egyes vétkes vagy hanyag tisztviselők nem vonathatnak könnyen felelősségre. A szabadság és rend szoros kapcsolatban vannak egymással s egyik a másik nélkül tartásán fenn nem állhat, s az oly intézmények egy a szabadság, mind a rend érdekében nem sokáig tarthatók, melyek megbénítják a közigazgatást, akadályozzák a gyors igazságszolgáltatást, sőt még a személy- és vagyon batorságot sem biztosítják eléggé. Az országos autonómiát összhangzásba hozni a municipiumok autonómiajával, szabatosan körül írni mindkettő hatáskörét, ez utóbbiba is beoltani, szabályozni és biztosítani a felelősség elvét: egyszóval a szabad-

fel azt. Érezve a meleget, mely a kicsiny életmen-tője volt, folytatá útját.

Időről időre megtekinté a jól magához öltet kisedet, majd lehajlott, havat markolt s azzal lábait dörzsölé, nehogy elfagygyanak.

A másik pillanathban, mivel tűz égeté gégejét, kevés havat dugott szájába, azt szopogatva pillanatra megcsalta szomját, de lázzá változtatta azt. Oly enyhülés volt ez, mely a bajt súlyosbítá. A vihar mind inkább dühöngött; ha van hó-özön, ez ilyen vala. A vihar egy időben szakgatta a partvidéket s felkavarta az Óceánt. Valószínűleg azon pillanat volt ez, midőn a szirtkebe ütköző „Ourque“ széttörtözött.

E zivatartban folyvást kelet felé tartott a gyermek a bótárségen. Nem tudta, hány az óra. Régóta nem látott többé füstöt.

Ily jelek hamar elenyésznek az éjszakában; már elmúlt volt az idő, midőn ki szokták oltani a tüzeket; az is lehetséges, hogy esalódott, s ama tájon, merre tartott, nincs város, nincs falu.

A kétség ez irányba sarkallá.

Kétség, háromszor kiáltott a kised. Akkor testét bölcsőként ringatva lépdelt, mire elcsendese-dett, elhallgatott. Végre elszenderült, jól aludt; a kised melegét érezve, ömaga minden tagjaiban reszketett.

Gyakran összehajta a kised nyaka körül a kabát gallérát, nehogy a hideg valamely nyíláson behasson s hó rakodjék a kicsiny teste és a tákáró közé.

A térnek hullámzatos alakja volt. A magaslatok alján, a terület szakadékaiban, oly mély volt

ság és rend érdekében reformálni közintézményeinket, ez mindeml sűrűsöd feladat.

De ha szerencsésen megoldhatjuk e kérdést, a teendőknek még egész sora áll előttünk, melyeknek a kor előhaladt kívánalmai szerinti elintézését a haza a megnyiladó országgyűléstől várja. Ilyenek az 1848-ban a pillanat szükségére hozott idl. választási törvény, az adrendszer és törvénykezés reformja, a népnevelés, gazdasági és kereskedelmi viszonyok fejlesztésére szolgáló intézkedések stb.

E teendők közül azonban csak azokat értem, melyek a vezetésemre bízott miniszterium hatáskörébe tartoznak.

Ilyenek: hogy az országnak okvetlenül kell módokról gondoskodni, hogy az országútak hálózata országos költségen kiépíttessék. Továbbá törvényt kell hozni arra, hogy az autonóm hatóságok útakat építsenek, mert bár mennyi vasutat építsünk is, az országútakat nem fogjuk nélkülözhetni; mert ezek a vasútaknak gyűjtő ereiként működnek. Rendeznünk kell folyóinkat, csatornák építése által vízi közlekedési eszközeinket kiegészíteni, mert a köz- és vasúton a szállítás oly ócsó soha sem lesz, mint a vízi úton, és főleg nyers termékekben bővelkedő hazánknak ily ócsó szállításra égető szükségűe van.

Mindezen közlekedési javítások kétségtelenül tetemes anyagi áldozatokat fognak igényelni; de így általában nem habozok kijelenteni azt, hogy az ily módon befektetett tőkéket a nemzeti vagyonosodás nem csak dúsan kamatozóvá teszi, hanem azokat csak hamar törleszti is.

Végre rendszeresen meg kell alapítanunk vasúti törvényeinket, mert a meglevők sok tekintetben csak idl. határozatokat tartalmaznak.

Ime, csak meg akartam köszönni önök bizalmát, s önkéntelenül is az országos főbb teendők körüli nézeteim kifejezésére vezettek vágyaim és reményeim.

Tisztában levén a feladat nagyságával és azzal is, hogyha azt megoldjuk, állami önállóságunknak rendezett viszonyainknak és anyagi jólétünkben nagyobb biztosítékát találjuk, mint bármiben, ismételve óhajtom és remélem, hogy a most összeülő országgyűlés haladék nélkül hozzá foghat a feladat megoldásához, s ebben nem gátolhatik oly valami után törekvés által, mint csak az idő s a szellemi és anyagi erőssédek nehéz munkája hozhatnak meg.

Fogadják önök még egyszer hálás köszönetemet s tartsanak meg további jóindulatjukban.

Budán, április hó 18-kán 1869.

Gróf Mikó Imre.

Néhány korszerű szó a népnevelés fontosságáról.

Quod minus Reipublicae adferre majus, meliusque haud possumus, quam si docemus, atque erudimus juventutem. Cic. de Div. II.

I. Azt hiszem mindegy, bárki hinti el a nemes eszmék magvait, csak csira-képek legyenek. Ha az ég madarai által szednek fel, azokat táplálják vagy hangjukat zengzetesé teszik; ha malomkö alá jutnak, mely alól mint liszt szórótnak ki, úgy mint kenyér az embernek szolgálnak eledellül; avagy ha ismét a termő földre szórótnak, megkiszorozódnak a végtelenig rendeltetésük szerint.

Ki nem képes egy egész szántóföldet saját erejéből megművelve, természetével együtt a közügynek áldozni, az kössön legalább egy kévét, ki még ennyit seud adhat, szedje fel az egyes kalászokat és szolgáljon a közjóknak legalább búzaszemekkel.

az oda gyült hó, hogy a gyermek csaknem egészen belesültyed, s így félig betemetve kelle előre hatolnia. Ment, térdeivel tolván a havat.

A mint a hófuvatokon áthatott, oly talajra érkezett, honnan a vihar elhordta a havat. Itt sik jégre jutott.

A leánya az elhellete arezát érinté, pillanatra fölmelegíté, aztán hajzatára ülepedett le, hol jéggé változott.

Tisztába jött a helyzet borzasztó voltával, nem vala szabad elsikamlania. Érezte, hogy többet nem tudna felkelni. A fáradság kimeríté erejét, a sötétség ölm sulya őt is lenyomná a földre, mint a szegény asszonnyal tevő, és a jég élve csatolná a talajhoz. A merovélyek oldalain lecsuszott, megmenekült; verembe esett s kigázolt belölük; most egyszerű elsikamlás halál. Egy elhibázott lépés a sir. Nem szabad elcsusznia. Nincs annyi ereje, hogy ismét térdére emelkedhetnék.

Mégis, sik jég volt minden körülé; minden behorítva dérral, fagyos hóval.

A terhet cipelő gyermek roppant bajjal tudott haladni; a kised nemcsak kimerültsége és aléltága sulya miatt vala túlságos teher. Leköté a karokat, nem használhatta a sikamlós téren e természetes és szükségűe egyensúlyzókat.

Le kelle mondania azok segélyéről.

Menve, lépdéglve nem tudta, mi történend vele e terület emelvé.

A kicsiny volt a csöpp, mely szerencsétlensége poharát tele tölté.

Ment, meghajolva minden lépés után, mint az ugró deszkán, az egyensúlyozás csodáit vitte véghez, nem látva senkitől. Mégis, mondjuk el, a ki

En is hasonlót teszek, midőn ez igénytelen sorokat a nyilvánosságuk adom át. Egyedüli óhajtam, hogy egyszerű, de gyakorlati igazságra alapított szavaim e haza szegény és gazdag polgárai által egyenlő jó akarattal méltányoltassanak.

De térjünk a dolagra.

Minden utazó, bármily érdekelte vezérelje utazásában, bármily célt tűzött legyen is maga elébe, nem halad el egyetlen város, egyetlen falu mellett a nélkül, hogy azok bizonyos pontjait szemlélődés alá ne venné; e pontokban keres biztos mértéket, a lakosok közt uralkodó közszellem részrehajlatlan megbírálására.

A bírálatnak ily mértékét képezhetik a helység vagy város nyilvános épületei, intézetei, a közhasznú vállalatok száma; ezekből azonnal és csaknem mindig észalhatatlanul következtethetünk a lakosok jóakarata, vagyoni állása s a szép, nemes és hasznos iránti részvételére. Templomok, iskolák, kórházak, nyilvános feltigyeleti és kormányzati épületek, közcsarnokok, néptermek, muzeumok, könyvtárak, szegényekháza, kisegítő, biztosító intézetek, mulató helyek, jó hidak, utak stb. stb. azonnal elárulják valamely község vagy város lakóinak egy műveltségi, mint előhaladási fokát, valamint azon részvételt, melylyel a közügyek iránt mindnyájan viseltetnek; de nem kevésbé oramatúai azon szellemnek is, mely az elődöket lelkesíté, mert minden nyilvános és közintézet egyszersmind megany nyi díszszobrá a jobblétre szenderült nemzedékeknek, ha t. i. ezen közlemlek a korábbi időkből származnak.

Tisztelet és hálatelt kebellet hajol meg az idegen az idők ősi emlékei előtt, melyek sértetlenül fenmaradtak a jelenkor számára; mert látva azokban az elődök tevékenységének nagygyezőségét, átérti, hogy azon helyen magasfoku műveltség virágzott. De viszont a jelen nemzedéket magasztalva fog megállani azon emlékek előtt, melyek a jelenben élők közös törekvése és vállalkozása által létesültek s létesülnek; mert a vállalatok észszerűségéből felismeri azt, hogy e helyen egy folyton előre törekvő nemzedék lakik, mely dícsőségét abban leli, hogy fakat ültet, bár azok gyümölcsöt élvezhetni magának reménye sem lehet, de ápolja azokat a jövő nemzedék számára, hogy mondhasák el majd az utódok: lám, mily szép örökbe jutottunk, áldás a hagyományozókra, kik nemes törekvést, érzelmi nép és valódi apáink valának.

Ha megvizsgáljuk mit hagytak ránk az elhunyt elődök s azt jól használva, ápolva tanúsítjuk hálánkat, dicsőítvén műveikben az elköltözötteket: kötelességünk azon kérdéssel is foglalkozni, mit fogunk majdán mi az utódokra hagyni? Meg kell fontolnunk: mire van gyermekeinknek legnagyobb szükségűe? mi módon pótolhatjuk a hiányokat, és mily uton elégíthetjük ki a jelenkor igényeit? mint gondoskodhatnánk legjótékonyabban utódainkról, kikben mimagunk kívántunk élni, s kik majd hálatelt kebellet látogathassanak el sírjainkhoz? Ha minden falu és város közönsége, avagy az egyházi gyülekezetek e kérdést tenék maguk elébe: vajjon teljesítettük e a közjó és közérdekel iránti köteleményeinket? akkor talán minden helyen feltűnőbb és nagyobb szerűt díszlemlekével találkozánk az emberi teremtő erőnek.

A társadalom életében, úgy a vallás és erkölcsiség szempontjából, valamint a szellemi műveltség s az anyagi jólét érdekében is egyik legszükségűesebb, legtisztelteméltóbb és minden időben legildomosabban ható intézmény az iskola. Hol az iskolák virágoznak, ott jó mag vetteik ott bizonyára virágzik minden emberi és polgári erény.

Az iskolák gyökerei a kifogyhatlan szellem-

nok ez ósvényén talán örökdtek felette nyilt szemek az árnyékok távlatából — az anya szeme és az Isten szeme.

Tántorgott, ingadozott, összeszedte magát, ügyelt a kisedre, összehajogatta a takaró rubát, befedte fejét, megint szédölgett, haladott, etc. uszott és aztán — megfordult. A szél oly gyáva volt, hogy taszigálta.

Valószínűleg messzebb haladott, mintsem kellett volna. Sok jel mutatott arra, hogy azon téren állt, hol később a „bingleaves farm“ telepedett meg, ott melyet ma „Spring Gardens“ és „Perso-nage House“-nak neveznek. Ma lakházak és majorok, akkor ngarföldek valának. Gyakran egy századnál kevesebb idő alatt lesz a pusztából város.

A szeméit elvakító hózivatar perezanyi szünetelése közben, kevés lépésnyire, maga előtt egy csoportját pillantá meg a fedeleknök és kéményeknek, melyek, a hó világánál, az árnyalakzatokkal ellentétesen, fehér várost festének a sötét láthatárra, oly valamit, mit ma negatív képletnök neveznek.

Fedelek, házak, egy lakosztály! Tehát mégis megérkezett valahára! A reményesség kifejezhetlen felbátorítását érezte. Egy elhanyagott hajó öre különös izgatottságot érez e kiáltásnál: Föld! Gyorsítá lépteit.

Valahára emberekre talált. Mégis élők közé érkezett. Keblét jótékony meleg fogta el, a biztonlét. Feledé azt, a mit kiállott. Reá nézve nem létezett többé éjszaka, tél, vihar. Úgy tetszett neki, mintha minden lehető bajon túl lenne. A kised sulyát nem is érezte. Csaknem futott.

TÁRCZA.

„A nevető férfi“

(„L'homme qui rit“)

Mutatvány Hugo Victor legújabb művéből.

III.

A szenvedés bármelyik útján új baj nehezül reánk.

(„Toute voie douloureuse se complique d'un fardeau.“)

Valamivel több idő telt el négy óránál, mióta az „Ourque“ eltávozott a portlandi kikötőből, hátra hagyva a parton a gyermeket. Az elhagyottság végtelen óráiban, mióta előre törtetett, az emberi társaságból, melybe talán hivatva vala belépni, még csak három egyénnel találkozott, egy férfival, egy asszonnyal, egy csecsemővel.

A férfival, amott a magaslaton; egy nővel, azzal a hó alatt; egy kiseddel, a kis leánnyal, kit karjai közt tartott.

Ki volt mortlvé a fáradságtól, az éhségtől. Nagyobb elhatározottsággal mint valaha haladt előre, megfogott erőben, nagyobb terüivel. Csaknem egészen meztelen volt.

A rajta maradt kevés rongyok kéreggé váltak, üveg gyanánt sebzék lábát. Mind inkább fázt, de a másik kised fölmelegedett. A melegség, mely benne apadt, nem veszett el, a kised fogta

erőnek, biztos alapjai az emberiség előrehaladásának, nemzedékről nemzedékre.

Voltak egyes nemes lelkűek, vannak ma is, hála a gondviselésnek, kik minden vagyonukat arra fordították és fordítják, hogy valami közhasznú, jótékony intézetet alapítsanak, elősegítsék vagy a meglévő fennállását biztosítsák.

Igy építettek némelyek gazdagon ékesített sírkertet, hogy a holtak vonzó, csendes nyughelyet lelhesse. Mások kápolnát, templomot állítottak, hol az emberek az Isten és felebarátikkal kibékülést legalább lélekben ünneplhessek. Tornyt is emeltek s belé harangokat, hogy legyen mivel ajtatosságra hívogatói a hívők, emlékeztetni a mulandóságra, a jövő remélt boldogságra. Mások a szenvedő emberiséghez fordultak és tehetőségüket korbázzák, kiséítő intézetek, fogházak, mentő, javító intézetek, szegényekháza stb. föllállítására fordították. Ismét mások inkább az anyagi jólét előmozdítását tarták szem előtt, állítottak dolgozóházakat, gyárakat, igaz, maguk használatára az első sorban, de számosoknak biztosításának mindennapi kenyerét, s hatalmas emeltyük valának az ipar és kereskedelem fejlesztésére.

Mind ezekből azonban kiütnik, miszerint eddigelő inkább csak a megholtakról és a szenvedőkről, majd az élvezni kívánó emberiségről volt inkább gondoskodva, a még csak fejlődő nemzedéket, a gyermeket kellően nevelő népiskolák érdekében kevés történet, óriási munka van hátra.

Bizonyára nem volna annyi szerencsétlen az emberek között, nem annyi hivatástételt nyomorult szenvedő, s a börtönökben aljas adósság és bűn miatt szülő, nem annyi benye, naplopó: ha több és jobb nép és iparos iskoláink lennének, hol a nevezett szánandó, lelki testi nyomorok — kik most nagy kárára s hátrányára vannak a társadalomnak — mindannyian vallásos, erkölcsös nevelést, meg értelmes és technikai képzettséget s ügyességet nyerhetek volna.

Az embert nevelése és művelése fokoza-táról, a helyeséget vagy várost iskolái, képző és nevelő intézeteinek állapotáról ítélnék meg legjobban.

Ezért üdv azon községnek, mely büszkeségét s örömet jó iskolákban keresi; üdv azon országoknak, mely a kellően berendezett iskolák létesítését tűzi ki legelső feladatának; üdv azon kormányoknak, mely a köznevelés és művelődés ügyét határozottan felkarolja, istápolja.

Forray Géza.

Közhasznú intézeteink ismét egygyel szaporodtak; mert közhasznú intézetnek kell tartanunk mindenegetre egy oly vállalatot, amely a legtávolabb vidéki üzletembereknek egymással érintkezését könnyíti, ügybajos embereket hatóságoknál útbaigazít, ügyeiket sürgetni, eladó ipargyártmányok és fekvőségek eladását, megvásárlását eszközöli, termékeket és iparos czikkeket bizományba venni, pénzeket felhajtani s az üzlekedés és forgalom minden ágában fontos és gyors felvilágosítást nyújtani a legmesszebb vidékekre is, ezúttal tűzte ki. Ily üzlet nyitására nyerte meg a hatósági engedélyt közelebről Bartha Lajos ur, s azt „közlekedési, magán-ügynökségi és pénzfelhajtó (incasso) intézet“ czégg alatt a napokban meg fogja nyitni. Bartha Lajos urnak ismert szakképzettsége, fontossága és soliditása mellett vállalatának csak kedvező fejlődést és sikert jósolhatunk, amelyhez hazafi szerencse-kívánatunkkal részünkről mi is szívesen hozzájárulunk.

Szemét a födelekre függeszté. Ott volt az élet. Egy pillanatig sem vette le szemét azokról. Így nézte egy halott arra, mit a félig nyílt koporó födelén át megpillantana. Hisz ezek valának ama kémények, melyeknek füstjét látta volt.

Most nem füstölögték. Elérkezett a lakházakhoz. Egy előváros nyílt utcájába jutott. Azon időben nem szoktak volt éjszaka kövezet-vámost szedni.

Két ház képezte az utca szögleteit. A két házban nem égett gyertya, vagy lámpa, nem látszott ilyen az egész utcában, az egész városban, mennyeire csak a szem elnézhetett.

A jobbra eső lak inkább volt fedélzet, mint ház; nagyon éktelen vala, vályog falakkal, és szalma fedéllel; több volt benne fonadék, mint fal.

Egy nagy csalán nőtt ki a a fal aljából s a födelet érte.

E tézeknek egyetlen ajtója volt, mely hulyukhoz hasonlított, csak egy ablaka, olyan mint egy hasadék. Mindkettő becsukva. Oldalvást feküdt az ol, disznókkal tele, mi arra mutatott, hogy a házban is laknak. A balra fekvő ház terjedelmes volt, magas, köböl építve, palával fedve. Ez is be volt zárva. A gazdag laka szemben állt a szegény lakával.

A gyerek nem sokat fontolgatott. A nagy ház felé tartott. A tűmör, tülfyából készült kőszárny ajtó nagy segekkel volt kiverve, mögötte a keresztgerendák és erős záruk egész gépezetét lehet gyanítani; egy izmos csengentyű kalapács függött rajta.

A gyermek nagy bajjal fogta meg a kalapácsot, mert kezei, a hidegtől eltompulva, inkább butyokhoz hasonlítottak. Egyet ütött vele.

Napi hírek.

= Kolozsmegye bizottmányi gyűlése f. hó 20 ára hivatott össze.

= Dobókamegye rendes bizottmányi gyűlése f. hó 19-ére hivatott össze.

= A kolozsvári honvédkerületből a főtanasztály számára 121, a kerületi tanosztály számára 396 honvéd gyűjtendő össze toborzás útján. Előbbiek f. hó 21-éig Pestre, utóbbiak július 30-ig a kerület székhelyére szállíthatnak. Rang és minőség szerint toborzandó a) a főtanasztály számára: a gyalogsághoz: 1 jár őrmester, 3 őrmester, 3 szakaszvezető, 7 tizedes, 14 őrvezető, 1 trombitás, 2 dobos, 56 közhonvéd, 1 puskamives és 5 tiszt szolga; — a lovassághoz: 2 őrmester, egy szakaszvezető, 2 tizedes, 18 honvédbuzár, vagy dzsidás, 1 trombitás, 1 kovács és 3 tiszt szolga; — b) a ker. tanosztály számára: a gyalogsághoz: 13 jár. őrmester, 11 őrm., 11 szakaszv., 20 tizedes, 40 őrv., 13 tromb., 12 dobos, 168 közhonvéd, 13 puskamives és 37 tiszt szolga, — a lovassághoz: 6 őrm., 3 szakaszv., 6 tizedes, 34 honvédbuzár, vagy dzsidás, 3 tromb., 3 kovács és 3 tiszt szolga.

= Az ev. ref. collegyum zene-egylete által mult vasárnap rendezett hangversenynek elég gyér publikuma volt arra, hogy a pártfogást ennél jobban kiérdemelt ifjúságot deficitől féltstük. Szerencsére azonban fordul elő egy kis tiszta jövedelem, s pedig 38 ft 79 kr. — Ezenkívül adtak még az egylet részére: kir. biztos 5 nmlga 10 ftrot, a polgármester 5 ftrot, Benő Sándor 2 ftrot 90 krt és Gráf Jakab 2 ftrot, — miért a ref. collegyum ifjúsága köszönetet szavaz, megköszönvén szíves közreműködésüket a zenekör tagjainak is.

= Fogarassy püspök 6 nmlga, mint Gyulaféjvárról írják, főpásztori útát készült tenni a székyi földön.

= „Magy. Polg.“ 54-dik számának tárcza írója arról panaszkodik, hogy a „Kol. Közl.“ mind elköptatta a phrasistákat, s így ő nem használhat ilyeneket Prielle Cornelia első föllép-tének leírásánál; mégis egész tárczaezikket irt össze szóvirágokból, még pedig oly modorban, hogy méltán kérdezzük: miért viseli a „Tárca“ e czímet homlokán: „Prielle Cornelia első föllépte“ — miután alig néhány sor szól a művésznőről, a többi elbeszélés és a mellékszereplőkkel foglalkozik. Nem találni ebben semmit, mi a jeles művésznő játékanak nagyszerűségét kitüntetné; e helyett akadunk ily semmit mondó általános szólásmódokra: „utólrhetlen kedvességgel;“ — „egész nagyságában;“ — „a maga nemében egyetlen;“ ezek azután azok az üres kifejezések, melyeket a világ fennállása óta csépel boldog, boldogtalan; azt is megszuggjuk, hogy az olyan felleghasogatás, milyent a „Tárca“ban „Európa —“ szó után olvasunk, nem dicséret. Találja ki tárczaíró, hogy mi! Különben a mi igénytelen referensünk ez úttal is talált szavakat azon tisztelet és elismerés kifejezésére, melyet Kolozsvár közönsége a derék művésznő iránt méltán tanúsított. Ha a „M. Polgár“ tárczaírója lapunk 53 dik számának színházi rovatát átolvassa, s ezt vajmi könnyen tehetné volna — akkor talán a „virágerdő“-ről irt „phrasia“ helyett följegyezte volna azt, hogy a „Kol. Közl.“ is meghajolt a művésznő általánosan ismert érdemei előtt, letette elébe a babérkoszorút, még pedig a művésznőhez és magához méltó módon. Ajánljuk Prielle Cornelia május 4 ki föllép-téről irt soraink átolvasását; abból meggyőződhetik a „M. P.“ tárczaírója, hogy a mi referadánkban kevesebb a phrásis, a mi mondva van, azon tu-

Sunki sem felelt.

Másodszor kopogott, kétszer emelte fel a kalapácsot.

Semmi nesz sem hallzott a házból.

Harmadszor is kopogtatott. Semmi mozgás.

Látta, hogy alszanak, vagy nem gondolnak a felkelésre.

Azonnal a szegény ház felé indult. Felvett a földről, a hóból egy kavicsot s azzal kopogott a törpe ajtón.

Nem jött felelet.

Lábhegyre emelkedett s a kavicsal megütögette az ablakforma lyukat, úgy, hogy az üveg ne törjék el, de azért mégis meghallhassák.

Nem hallzott bang, nem lépés, nem gynladi gyertya.

Úgy tetszett a gyermeknek, hogy őt sem akarnak felébredni.

A kö palota és a vályog kunyhó egyforma részvéltenséget mutatott a nyomorultak iránt.

A gyermek arra határozta magát, hogy tovább huzcolkodik, s megindult az előtte tova huzodó utcába, melynek hátsorai oly sötétek valának, hogy inkább hasonlítottak párhuzamos part-meredekekhez, mint a városba vezető utcához.

Ime ennyiből áll azon töredék, melyet a nagy Hugo Victor szerény czím alá fogott legújabb, bizonyal nagyszerű művéből, a „Figaro“ után kö-zölhetünk.

Vigasztalásul annyit mondhatunk t. olvasóinknak, hogy, alapos hírek szerint, a „Nevető férfi“ első kötetét már is fordítják magyarra, s így a nagy francia író jeles művét nálunk is mielőbb meg lehet szerzeni Ráth Mór kiadó útján.

Legújabb hír szerint Ráthnál éppen most jelent meg a „Nevető Férfi“ két első kötetének magyar fordítása.

lajdonokat írja körül és emeli ki, melyek épen a nagy művésznöket alkotják meg, jellemzik.

= A magyar-szebeni magistrátus elhatározta a kir. biztos urat felkérni, eszközölné ki, hogy e törvényhatóságnak hivatalos ügyeiben a német nyelv használata megengedtesék. E kérelem a „Sieb. Blätt.“ szerint nem alapul a rendelet iránti recensuson, hanem azon nehézségeken, melyekbe egy ily rendelet rögtöni keresztülvitele tüközik.

= Előpatakön új, a sétány melletti kúttal azonos természetű gyógyforrásokra akadtak, melyek már a jelen fürdő-idényen átadatnak a köz-szükségletnek.

= Görög keleti érsek báró Siaguna a g. k. erd. főegyházmegye kerületi iskolaigazgatóihoz egy kibocsátványt intéz, melyben utasításokat ad a kerületi iskolai tanácsokba eszközölné választások tárgyában.

= Az erd. ref. tanárok ez évi közgyűléstüket a napokban fogják megtartani S.-Szent-Györgyön.

= Hymennek mostanság legkevesebb panasza városunkra lehet. Tegnapelőtt újra egy boldog pár — kolozsmegyei aligysz Keresztos Árpád és a bájos Tompa Ida k. a. — esküdt fel zászlója alá; s ha a közelmúltnak e részben örvedetes arca volt, úgy látszik, a közel jövő sem akar szomorubb multtá válni, igérvén mintegy 5—6 érdekesebb menyegzőt.

= Fűredi Mihály halálhírét közlék nem-rég a lapok. A hir akkor téves volt; fájdalom! ma már beteljesült. E hó 3-án hunyt el a magyar zene és népdalok körül annyi érdemet szerzett veterán szobész kis újfalusi jószágán. Közelebbi ismerőseinek véleménye szerint, a Morison pillák folytonos használata okozta volna halálát.

= Az utóbbi napok fagyásáról az ország sok részéből aggasztó híreket veszünk. A Királyhágón innen a fagy nagy károkat tett; épen oly rossz híreket olvasunk a „Nagyvárad lapok“ban is, mely Bihar és Békésmegyéből írja: ámbár meleg, enyhe tavaszi nap még ugyszólván nem is volt, ámbár az eget igen gyakran sűrű fellegek borítják, a vetések állapota mégis nyomorultnak mondható. Száraz, hideg északeleti szelek uralkodnak folytonosan, mik a földet annyira kiszáritják, hogy a kökeménység, megrepedt talajt munkálni is alig lehet; azonkívül a hideg szelek gyakran fagyot okoznak. Mindez az erősebb őzi vetésben nem sok kárt tesz, de a tavaszi vetésben oly károkat okoz, hogy ha néhány nap alatt a mostani időjárás lanyha esős időre nem fordul, a mezei gazdák szomorú eredményt várhatnak. — Debreczenben mult esütörtökön a vihar megrongálta a szőlőket s fákat, s a május elsői fagy tünkre tette azokat. Még szomorubb dolgokat írnak Arad vidékéről: Gyoronkon s két oldalt környékén a kertek és az alsóbb hegyi szőlők fele tökéletesen le van szüretelve.

— (Necrolog.) Az Úr ugy akarta és egy boldog család egéről a nap leszállt: Aumüller Róza idősb Hóry Farkasné nincs többé! Hosszas szenvedés törte meg f. hó 1-jén az élet delén 46 éves korában, melyből 27 évet töltött el boldog házasságban. Mint a gyökérben talált fáak dereka, sudara és lombjai, csüggedten és a fájdalomtól le-sujtva siratják az elhunytat férje: id. Hóry Farkas, gyermekei: Hóry Etelka, férje: Gyarmathy Zsigmond, gyermekeik: Anna, Sándor; Hóry Béla, ifj. Hóry Farkas; ugy az idvezült testvérei; Aumüller József, férje: Nyilas Miksa, s gyermekeik; Aumüller Károly, neje: Ribiczey Zsuzsanna, s gyermekeik. Béke poraira! M.-Gy.-Monostor máj. 1. 1869.

— (Necrolog.) Thorozkó-Szt-Györgyi ifj. Thorozkay Sándor, neje: Elekes Klára, gyermekeik: Ilka, Zsigmond, Lajos és Klára és id. Thorozkay Sándor fájdalmas szívvel tudatják kedves, forrón szeretett leányuk, illetőleg szeretett testvé-rök és unokája: Thorozkay Gizának május hó 1-sőjén négy oapig tartó betegség után, torok-gyilkban történt kimulát. A mennybe szállt angyal forrón szeretve és szeretettel töltött tíz évet. Hült tetemei e hó 3-dikán helyeztetek Thorozkó-Szent-Györgyön családja sírboltjába. Az engesztelő áldozat folyó hó 4-kén tartatott meg. Megszomorodott szülőinek szeretetével a béke anyala lebegjen sirja felett!

— (Necrolog.) Kis-B. daki és réttegi Rettegi Miklós, a maga s az illetők nevében fájó szívvel, sajnó kebellet jelenti, hogy forrón szeretett nője, Rettegi Miklósné, szül. b. Kemény Mária, életének 35 dik, boldog házasságuk 18-ik évében évekig tartó kínos szenvedés után folyó hó 4-kén egy jobb életre szenderült. Béke a kisenvedett porokon!

— Új könyvek. Megjelentek és beküldet-tek: 1. „Handbuch“ des gerichtlichen erfahrens in und auser Streitsachen für Ungarn und Sieben-bürgen. — Irta Anton Daucher. — 2. „Erdészeti Lapok“ nyolczadik évfolyam, első füzet. E jeles gazdasági folyóiratot már eléggé ismeri közönségünk, s így fölöslegesnek tartjuk az ismétlést. — 3. „Az őrmény nemzet irodalom történetének kísérlete“, magyarra fordítva Avéd Jakab tanár-jelölt által. Ez érdekes műről nemrég részletesen emlékeztünk, s így még csak annyi megjegyezni valónk marad, hogy kapható Pesten az Eggenber-ger-féle könyvkereskedésben.

— Megjelent a „Századok“ 1869 iki év-folyamának IV. dik füzet. Tartalma: Tüköly Imre hűtlenségi pere Erdélyben, 1685-ben, s Szabó Károlytól. „A bányások eredete s a bányák hatásköre“, Kenézy Csataártól. „Könyvismertetések és bírálatok —“ Pauler Gyulától. Végül terjedelmes, tartalomdús „Tárca.“

KÜLFÖLD.

London, május 4. A felsőház tegnapi ülésében Strafford interpellatiojára azt válaszolá Cla-rrendon, hogy a tárgyalások Oroszországgal a tür-rök-persa határvonal miatt csak júliusban kezdet-hetnek meg, mivel a felvett térrajzok elütnek egy-mástól. Az alsóházban azt mondá Gladstone, mi-szerint reméli, hogy az ir egyházi bill felett való bizottsági tanácskozások pénteken bé fognak vé-gesztetni.

Madrid, május 3. A cortes a kath. cultusra vonatkozó 20 és 21. alkotmányczikk feletti vitá-kat folytatván, — Figueras az egyháznak az ál-lamtól való elkülönítését kívánja. Matta biz. tag fenn akarja tartani az idézett czikkok szabályait.

Az „Imparcial“ elsieltetnek tartja a minisz-ter-válságról szóló hirt; mert csak a kormányfor-ma feletti tárgyalás után fog eldöntetni a személy-kérdés, a midőn szükséges leendő új cabinetet ala-kitani, és vagy az uralkodó személye, vagy a di-rectorium iránt egyetértésre jutni.

A jelen angol kormány föladatánál tüzé ki, az ir állam egyház eltörlése által létesíteni Ir-land pacificatioját, s e tárgyban valóban szinte ná-ponkint egy lépéssel előbbre halad. Azonban a kormányban ezen törekvései még eddig nem gyako-roltak kedvező visszahatást az irlandi állapo-tokra. Még mindig katolikusok s protestánsok közti verekedésekről s gyakori gyilkosságokról ér-keznek tudósítások. Így Londonderryben a katho-likusok s protestánsok közt legújában oly utozai harc folyt, mely két személynek került életébe, s melynél több súlyos sebestülést történt. Továbbá Tar-leton földbirtokos a westmerthi grófságban meg-gyilkoltatott, s a gyilkos ki tudta kerülni a bünt-etést. E mellett a féni agitatio is újra merészeb-ben lép föl. A legújában szabadon bocsátott fé-niek, Warren és Castello tiszteleteró Corkban nyil-vános lakoma rendeztetett, melynél a város mayor-ja a féniek tetteit dicsőíté. Ezen események Ang-olországban természetesen nagy sensatiót gerjesz-tettek, s az alsóházi conservativ ellenzék a f. hó 1-i ülésben fel is hívta erre a kormány figyelmét. Az irlandi miniszter, Fortescue, a kormány részé-ről a legszigorubb ellen-rendszabályokat ígérte meg, mely általános nyilatkozatot azonban az ellenzék-et nem elégté ki.

Több Párisba érkezett madridi levél emlí-tést tesz azon kalandos hírről, mely szerint Prim és Serrano egy portugaliai Álamesiny által vélik az iberiai uniót Montpensier hg alatt valósíthatni. Ezáltal két, majdnem legyőzhetlennek látszó ne-hézséget egyesítenének, hogy azokat könnyebben legyőzhessék.

A „Meniteur“-nek írják Madridból: „Ri-vero“ ur egyénisége napról-napra fontosabbá vá-lik azon befolyás következtében, melyet a madridi nemzetörségre gyakorol. Azért szervezte ő ezen 20,000 embert, hogy velük valamely katonai moz-galmat támogatasson, vagy meghíusítson? Egyetér-tőleg működik-e a hadügyminiszterrel, vagy vala-mely adott pillanatban ellensége leendő? Ezen kér-désekre senki sem bir választ adni. Ugy látszik, hogy 23-án éjjel egy tábornok meglátogatta az ör-ségeket s a tisztkekhez a következő jelöltségtel-jes szavakat intézte: „Figyelen és éberség, mert napjainkban a nemzetörség és a haza szabadsága veszélyben forog.“

Madrid, máj. 1. A cortes tegnapi ülésében folytatott a vita az alkotmányjavaslat fölött. Est-rada módosítvány, mely a végrehajtó hatalomtól meg akarja vonni a főpapok kinevezésének jogát, 134 szavazattal 18 ellen visszavetették. Sorni mó-dosítvány, mely kívánja, hogy a kamra nyilat-koztassa ki, miszerint a főpapok csak tisztán szel-lemi joghatósággal vannak felruházva, 122 szava-zattal 63 ellen elvetették. Veesrela támogatja azon módosítványt, mely a plébánosok járulékaiknak tel-jes megszüntetésére vonatkozik. Hirképen beszél-lik, hogy a gyarmatiügyi miniszter egyenesen Grant elöktől egy sürgönyt kapott, mely megerősíti, hogy az Egyesült Államok nem akarnak beavat-kozni Cuba ügyébe.

A portugali cortes-gyűlés mult hétfőn nyitattott meg a király által oly trónbeszéddel, melyben különösen kiemeltetett az előterjesztett budgetben eszközölné fontos változtatások szük-sége. A pénzügy állása komoly tekintetbevételét ki-ván a kamra részéről, mivel a kiadásoknak a be-vételeken való tulmenése alapos aggodalomra ad alkalmat. A kormány hatályos rendszabályokat terjesztend elő a függő adósság kifizetése, a defi-cit kevesbitése s az adó-terhek igazságos és egyen-lő fölosztása végett. Ama lázadásra vonatkozólag, mely Mafrában, a Zambesi melletti birtokokba szánt expeditionalis hadtestnél ütött ki, a király megjegyzé, hogy a kormánynak sikerült a rendet haladéktalanul helyreállítani. Ama fölszólalásokról,

melyek a követek számát leszállító rendelet ellen emeltették, a trónbeszéd — mint látszik — semmi említést sem tesz; valamint a Spanyolországhoz való viszonyokról sem.

A francia s a belga hivatalos lapok közlik a vasúti alkudozások jelen állására vonatkozó jegyzőkönyvet. Erre vonatkozólag a „Daily-Telegraph“ megerősíti azon előbbi közlést, hogy Frére-Orban és Lavalette közt oly egyezmény jött létre, melynél fogva a belga követ a Belgium függetlenségével összeférhellen semmiféle engedményt sem tett, és mégis tetemes előzékenységet tanusított a francia kormány irányában. Ugyanis beleegyezett, hogy az útlet szabályozása az illető vonalokon egy oly vegyes-bizottmányhoz utasítások, melynek semmi köze sem lenne a politikával. Angolországra nézve — mint e lap kifejti — ezen eldöntés többféle szempontból fontos. Először

is a luxemburgi vasút főleg angol tőkepenzesek kezében van; továbbá nemzeti politikai okokból is érdekelt van Angolország egy, ily két szomszéd állam közti egyezkedésnél. Ezen eredmény kieszközölésének módjára vonatkozólag a „Daily Telegraph“ megjegyzi, hogy a császár maga lépett közbe, s a belga minisztert beszélgetésre hivta meg, s ennek folytán vett az ügy ily kedvező fordulatot.

A 21-diki „Giornale di Roma“ -ban olvassuk: Az innepélyes sz. mise, melyet a lateráni káptalan évenként Napoleon császáráért és a francia nemzetért mondát, tegnap reggel, mint a császár születése napján tartott meg. A misét Rossi Vaccari colossi érsek mondotta, a zenét Capocci, a Pius-kápolna karmestere vezényelte. Jelen volt több bibornok, nevezetesen Pietro, Sacconi, Bonaparte Antonelli, Bannville francia nagykövet. A

francia tüzérség s a francia követség tagjai teljes diszben voltak. Jelen voltak a Rómában időző francia papok, Bonaparte Napoleon, Gergely hg nejevel; Dumont tbnk; a francia hadosztály tisztjei; a francia szépművészeti akadémia elnöke és növendékei; a Franciaországban szervezett római legio tisztjei, s több előkelő egyéniség.

Több hatalmasság, tanácsolta volna a szultánnak, hogy a bekövetkező eshetőségekre való tekintettel, hadseregét 500,000 főre emelje. A szultán azzal válaszolt, hogy ily magas létszám fölmulja az ország segély-forrásait, de az új tartalék szervezése már befejezéséhez közeledik.

Legújabb.

Madrid, május 5. Az „Imparcial“ megező-folja a miniszterválságra és egy Hohenzollern trón-

jelöltésére vonatkozó híreket, hozzátéve, hogy a kormányforma feletti szavazás előtt a miniszteriumban semmiféle változás sem fog történni.

Lisszabon, május 5. Megezőfoltatik azon közlés, mintha a külügyi és miniszterelnöki tárca Saldanka hgre fogna rubáztatni.

Brüssel, május 5. Lagueronniére ma Párisba útazott.

Távirati tudósítás a bécsi borszerzől.

Május 4-én: 5% Metaliques 100 frt 61.60. 5% Nemzeti kölcson 100 frt 69.50. Kamat 61.60. 1860. Kölcson 99.90. Bankrészevény 730. Hitelintézet részvény 200 frt 282.50. London 10 ft st. 100 frt 23¹/₄, kr 122.85. Ezüst 120.75. Cs. királyi arany 5.81⁵/₁₀.

Erdélyi földteh. kötv. máj. 4-én 74.—.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

HIVATALOS.

9. (229) (3-3)

A. S. B.

Hirdetmény.

Öcs. s apostoli királyi Felsége egy államsorsjátéknak rendezését meghagyini s egyszerűsített legkegyelmesebben elrendelni méltóztatott, hogy ezen sorsjáték tisztja jövedelme a magyar korona területén létező szegényebb falusi iskoláknak taneszközökkel ellátására fordítottassék vallás és nemzeti ügyek különbség nélkül.

Ezen dusan javadalmazott 1-ső m. kir. államsorsjáték 300.000 darab 2 frt. áru sorsjegyből áll; 2432 nyereménye összesen 200.000 fira rüg; — az 1-ső főnyeremény összege 100.000 forint.

Midőn ezt az alólt bizottság a tisztelt közönséggel előlegesen tudatja, felszólítja mindazon intézeteket, vállalatokat, társulatokat és magánszemélyeket, kik a sorsjegyek elárúsításával foglalkozni kívánnak, hogy eziránti írásbeli ajánlataikat, melyekben a követelt üzérj különösen kiemelendő, az alólt bizottságnál (ugynevezett kamarai épületben) mielőbb nyújtsák be; megjegyezvén, hogy biztosítékul (mely csak magánszemélyektől követeltetik) vagy állampapírok, vagy ismert kereskedők és iparosoknak, két más kereskedő vagy iparos jóállásával ellátott 3 hónapra szóló váltói fogadtatnak el.

Tekintettel a kitűzött közhasznu célra, bizton reményli a bizottság, hogy nagyobb számmal találkoznának oly lelkes hazafiak, kik a sorsjegyeket üzérjdi követelése nélkül fogják elárúsítani.

Azon intézetek és személyek nevei, kik a közhasznu cél iránti kegyeletből a sorsjegyek elárúsítását üzérjdi követelése nélkül vállalnák el, annak idejében közhírré fognak tétetni.

A magy. kir. államsorsjátéki bizottságtól. — Budán 1869 április 26. án.

Motusz Alajos m. k. pénzügyminiszter. osztálytanácsos. Trettina Lajos m. kir. pénzügyi titkár.

NEM HIVATALOS

(240) (1-3)

Bázna-fürdő Medgyes mellett Erdélyben, az idény megnyitása május 15-én.

Bázna, tudomás szerint egy a leggyógyerebb iblany- és büzenyartalmú sós-fürdő, Medgyestől 1³/₄ mérföldre fekszik kellemes, erdő és szőlőhalmoktól koszorúzott völgyben, 7-8 óra távolságra a K-fejérvári indóházától.

E fürdő gyógyereje bebizonyult: görvölly, mindennemű köszvény, csúsz, bújajenyeny bőrkiütések, a nyirkmirigyrendszer beszűremkedése, mindkét nem nemzőkórának idült betegsége, csuklővízkórság, izom- és inervek ficzomodás és egyéb mechanikai sértülések következtében megkurtulása sat. ellen.

Az ásványvíz, mint a Haller vagy Kreutz-féle víz bensőleg is használtatik s kívánságra 25-50 palackos ládákban mindenhova elküldetik, az elküldést fölvaljalja Rideli J. kereskedőháza Medgyesen, mely minden kérdésre felvilágosítást is ad.

Szorakozásról a Salamon János vezetése alatt álló nemzeti zenekar, to vábba bálók, hangversenyek, hírlapok sat. által gondoskodikva van.

Kirándulások a közel erdőbe s kies vidékre, kitűnő étterem, a beteg vendégek kívánatainak tekintetbevételével.

Friss hideg ivóvíz, valamint a meleg napokon frissítő szerekéről, u. m. fagy-lalt, limonade sat. legjobban gondoskodikva van.

Naponta postai feladás és levélkihordás helytt Bázna, Medgyesen távirahivatal Medgyes és Bázna közt naponta kocsi közlekedik, egy személy vitelbére 50 kr.

Előjegyzést lakszobákra a fürdői helyiségben elfogad, s minden felvilágosítást készséggel nyújt Bázna, május 1-én 1869.

Binder József, vendéglő- és fürdő-bérlő.

Első fehéremű gyári raktár!!! Duha Kristóf-nál.

Belközép-utca, 457-dik számú kisegítő alatt.

Alólt teljes tisztelettel bátorodik a n. é. t. cz. közönséggel tudatni, miszerint gyári raktárát a tavaszi idényre megnagyobbítván és összeköttetései nevezetes gyárosokkal lehetővé teszi, mindennemű fehéreművet valóságos bécsi gyári áron szolgálni.

Tájékoztásul szolgáljon az alant jegyzett árak, u. m.:

Férfi leningek, rumburgi vagy hollandi vászonból, 2 frt 50 kr, 3 frt, 3 frt 60 kr, 4 frt, 4 frt 50 kr, 5 frt 50 kr, 6, 7 frttól 10 frtig.
Férfi schiffon, 1 frt 25 kr, 1 frt 80 kr, 2 frt, 2 frt 40 kr, 2 frt 80 kr, 3 frt, 3 frt 20 kr.
Férfi színes ingek, 1 frt 20 kr, 1 frt 40 kr, 1 frt 60 kr, 1 frt 80 kr, 2 frt, 2 frt 50 kr.
Férfi gatyák, magyar, német állásu, 90 kr, 1 frt 20 kr, 1 frt 40 kr, 1 frt 60 kr, 1 frt 80 kr, 2 frt.
Női ingek, 2 frt, 2 frt 50, 3 frt, 3 frt 50 kr, 4, 5, 6, 8 frt.
„corsettek, hálóréklik, 2 frt, 2 frt 50 kr, 2 frt 80 kr, 3 frt, 4, 5, 6, 8 frt.
Női gatyák, 1 frt 20 kr, 1 frt 40 kr, 1 frt 60 kr, 2 frt.
Zsebkendő, fehér, 2 frt 80 kr, 3 frt, 3 frt 50 kr, 4-5 frt, 5 50 kr, 6, 7, 8, 10 frtig.
Továbbá dusan ellátott raktár, rumburgi, hollandi, creasi és bécsi házi vásznak, egy minden e szakhoz tartozó cikkek.
Varrógép-tulajdonosoknak valóságos Clarkal Paislei, 6 százu gépezérna és tö kapható. — Számos látogatást kéri

Duha Kristóf.

Figyelmeztetés! Vidéki megrendeléseknél kéri a nyak- és vállbőség pontos megjelölése; megrendelések pontosan teljesítettnek és nem pászoltak becsérlettnek. (237) 1-3

236

1-3

Czetz J. és Társa

divat-kereskedésének, megjöttek a legújabb divatu, és külömbféle alaku

SZALMA-KALAPOK,

izletesen disztive, s disztitelen, a disztítéshez finum francia-virágok, szalma-virágok, fonatok és szalagok.

Továbbá: a legújabb divatu

tavaszi és nyári-napernyők,

finum Batiszt-, Jaconet- és Pergalin-

ruhaszövetek, színes és fekete női-

topánok, kész férfi-ingek, nagyválasztásban s jutányos árákért.

230

3-5

A pesti első férfi-ruha raktár FIÓK-RAKTÁRA

Kolozsvárt, főiacz, Tauffer-féle 8 sz. ház. Gazdag és változatos készlet mindennemű legújabb ugy magyar mint francia szabásu férfi öltönyből a legjutányosabb áron.

Számos látogatást kéri

SCHOSSBERGER EDE, Pestről.

POPP J. G. gyak. fogorvos urnak

Bécsben, Stadt, Bognergasse Nro 2.

Tekintetes úr!

Kérem önt postai utánvét mellett nekem négy palackot az ön kitűnő Anatherin-Szájvizéből küldeni; azért fordulok önhöz személyesen, mert már gyakran kaptam hamisított szájvizet külöféle kereskedésekben.

Tisztelettel:

TITZ KORNELIA,

es. kir. alezredesnő, Graz, Attemgasse, 1001.

Egy palack ára mint eddig 1 frt 40 kr. o. é.

Kapható: (36) ⁵/₁₀ (2-4)

Kapható: Kolozsvárt: WOLFF J., Dr. HINCZ Gy. ENGEL J. és BINDER gyógyszerészek és KÁRVÁZY J. Toridán: Wolf gyógyszerész. Dézsen: Krémer Sámuel. Dévén: Bosniaki és Gergely. Medgyesen: Folbert gyógyszer. Nagy-Enyeden: Oberth J. gyógyszer. M. Váradhelytt: Fogarasi D. és Bucher. Szászvároson: Leonhardt. Szász-Régenben: Traugott és Wachner. Zilahán: Weiss gyógyszer. Sz.-Somlyón: R. Tarsa Ign. Kézdi-Váradhelytt: Nagy Jakab. Bőszörményben: Lányi J. gyógyszer. Nagy-Bányán: Papp gyógyszer. N.-Károlyban: Jelinek gyógyszer. Szinyér-Váralján: Gerber gyógyszer. Szebenben: Sill Mih., Müller gyógyszer. Zóhrer, Steiner. Brassóban: Fabik gyógyszer. Jekelius gyógyszer. Anken C. és társa. Károly-Fehérvárt: Wagner könyvtáros. Segesvárt: Markus Fr. Teutsch J. B. Misseltacher. Beszterczen: Dietrich és Fleischer. Tergovits Ed. Nussbeck, Textoris G. M. Nyir-egyháza: Baesai B. gyógyszer. Reich, Pavlovich. Balázsfalván: Fülep és társa. N.-Almásán: Beck M. Gy.-Szt.-Miklóson: Mikó M. Sz.-Udvarhelytt: Beczási Em. Földvártt: Temmer E.

Eppen most jelent meg

és Stein János erd. muzeum-egyleti könyvkereskedésében Kolozsvárt kapható:

L'homme qui rit. HUGO VICTOR

az egész művelt világ által nagy érdekltséggel várt új regényének francia eredetije. 4 kötet 16 frt.

Törvénykezési munkák.

Az 1865[8]-dik évi országgyűlési TÖRVÉNY-CZIK-KEK II-dik füzeté 1868. XXVII—LVIII. 8-rét 1 frt 20 kr. Zsebkiadás 1 frt 40 kr. Ugyanennek 8-rétü teljes kiadása 2 frt — kr. Zsebkiadás 2 frt — kr. Csinos diszkötésben 2 frt 80 kr.

A POLGÁRI TÖRVÉNYKEZÉSI RENDTARTÁS, KÉRDÉSEK és FELELETEKBE, betűrendes tárgymutatóval.

Szerkesztette KNORR ALAJOS. Ára 1 frt 20 kr.

Magyarországi Rendeleték Tára.

Harmadik évfolyam 1869, 1, 2, 3-ik füzet. Ára 1 frt 10 kr.

Utasítás az Erdélyben felállított külön urbéri bíróságok számára, a birtok szabályozási perek körüli eljárás tárgyában. Ára 32 kr.

Legújabb házi titkár, mindennemű családi s kereskedői levelek, a közéletben előforduló bármiféle iratok helyes szerkesztésére vezető szabályok, számos példával világosítva. Szerkesztette Farkas Elek a mostani törvényes viszonyokhoz alkalmazva. Ára 2 frt 60 kr.

Községi kalauz, vezérkönyv magyar- és erdélyhoni községi bírák, előjárók s jegyzők használatára, felvilágosító és útbaigazító jegyzetekkel s gyakorlati irománpéldákkal ellátva. Irta Tóth Lajos, a legújabb törvények és rendeletek nyomán. Ára 4 frt.

Szeniczey G. az új polgári törvénykezési eljárást, és az erre vonatkozó irománpéldányok gyűjteményét magában foglaló segédkezi könyv. Ára 1 frt 20 kr.

238

1-3

Aviso.

Kerestetik egy szakértő cukrász az idei fürdő-idényre Bázna; fizetés 100 forint junius, julius és augusztus hóra, szállás és kosztal. Levélbeli ajánlatokat elfogad

BINDER JÓZSEF, vendéglő- és fürdő-bérlő Bázna.

239

⁵/₁₀

1-26

Első osztrák Velocipède-gyárraktár, iskolával egybekötve.

LENZ C.

Bécs. Landstrasse, Marxergasse N° 9. készít mindenféle

Velocipédek

különböző német, angol és amerikai minták, szerkezetek és felszerelések szerint. 2 kerekűeket fiugyermek és férfiak számára, általános használatul.

3 kerekűeket hölgyek és gyermekek számára, kertben, parkokban és falu való használatul. Legjelesebb minőség mellett a legolcsóbb árak. Kérik és gyár készítményeit rosszabb minőségű külföldiekkel össze nem tévesztetni.

Alkalmom! AZ OSZTRÁK KORONAHÉRCZEGHEZ

Bécs. Ecker der Bognergasse

Az egész műtvi idény raktára

bámulatos olcsó áron végképen eladatik,

175 u. m. 3-24

Angol ezérga barége rófe 25, 30 kr.

Francia Jaconne, Peraline és mousseline rófe 30, 35, 40 kr.

Chiné alpaca, ezélt 1 frt. most 50 kr. rófe.

Francia sultanine, ezélt 2 frt. most 75 kr. rófe.

Legjobb francia foulard, rószéles, 1 frt 10, 1 frt 30 kr. rófe.

Vonalos pont de soie, egészen aravitó selyem, rófe 1 frt 50 król 2 frtig.

Kéesség mellett egy fekete selyem finom ruha, 10 ról 18 frt.

Minták kívánságra ingyen küldetnek. DIAMANT és MÜLLER.

Tartós segély nemi gyengeség ellen! A 30 kiadásban megjelent, mindenkinek hasznos könyv: 198 4-12

A személyes védelem Laurentiustól. (ágynevezett bátorság!) Orvosi tanácsadó eredeti kiadása, minden

gyengeségi állapotban. Egy kötet 232 oldalon 60 bonczani képpel. Borítékban lepecsételve. Ára 1 tallér 10 ezüst garas = 2 frt 40 kr. minden könyvkereskedés által, Pesten Hartleben és társánál, kapható. 30 kiadás. E magas szám minden dícsérettel felelősséggel tesz. Az eredeti kiadás minden példányára Laurentiustól a mellékelt pecsétel kell hogy ellátva legyen, mire figyelendő!

(121) ⁵/₁₀ (7-12)

A t. cz. közönség általánosnak, különösen pedig szálloda-tulajdonosok, kávé-sok és vendéglők figyelemzetnek a meleg évszak közelségével a világ-hírű

es. kir. kiv. szabad. hordozható jégpinczék és ércz pezsgő-esapokra

Wiessner Antal gyárából

Bécsben, Wieden, Hauptstrasse N° 60, a melyek az utolsó párisi világtárlaton kitüntetettek s mindenkor készen a raktáron találhatók, valamint megrendelhetők Temesvárt Ludwig Grünbaum ur által. Minden jégpincze és pezsgő-csap megajátítatik és becsérlettetik.